

Kwaliteitsmodel IV open leermaterialen voor het HBO en WO in Nederland

Versie 3.0, maart 2020

1. Scope, doel en doelgroep van het kwaliteitsmodel

Dit kwaliteitsmodel is opgesteld t.b.v. het vakgebied informatievaardigheden. Het wordt gebruikt voor het beoordelen van het bestaande online onderwijsmateriaal van de Nederlandse hogescholen en universiteiten voor opname in de collectie Informatievaardigheid binnen de landelijke onderwijsrepository Sharekit, die momenteel in ontwikkeling is. In de toekomst zal het ook gebruikt worden voor het selecteren van nieuwe open leermaterialen.

Onder de doelgroep vallen de bibliotheekmedewerkers, informatiespecialisten, docenten, etc. die open leermaterialen op gebied van IV ontwikkelen.

2. Verantwoordelijk team

Werkgroep Information Literacy (SHB/UKB), Project Open Informatievaardigheidsonderwijs.

Aandachtspunt: Bij twijfel van het invoeren van nieuw materiaal kan men contact opnemen met Werkgroep Information Literacy (voorzitter h.a.l.van.der.meer@hva.nl)

3. Literatuur

Voor het opstellen van het kwaliteitsmodel heeft het team kennis genomen van een aantal publicaties en generieke en vakspecifieke kwaliteitsmodellen.

Generieke en vakspecifieke kwaliteitsmodellen.

Kwaliteitsmodel HBO-ICT Open OiO. (2019, 7 maart). Geraadpleegd op 14 januari 2020, van <https://drive.google.com/file/d/1vAI7Sn9B3QyHPyv7ycd-mYCHY7f7MoJg/view>

Kwaliteitsmodel HBO-V: versie 2.2. (2018, 10 september). Geraadpleegd op 7 januari 2020, van <https://drive.google.com/file/d/1LCWVWj3Ha6UAdlw566TEV7CGV92tTg24/view>

Nesbit, J., Belfer, K., Leacock, T. (2009). *Learning Objects Review Instrument (LORI): User Manual*. Geraadpleegd op 12 december 2019, van https://www.academia.edu/7927907/Learning_Object_Review_Instrument_LORI_?auto=download

Schuwer, R. (2013). *Kwaliteit van open leermaterialen: Onderzoek naar kwaliteitsvraagstukken rondom open educational resources in het Nederlandse hoger onderwijs*. Geraadpleegd op 14 januari 2020, van <https://www.surf.nl/files/2019-09/rapport-kwaliteit-van-open-leermaterialen-2013.pdf>

Publicaties:

Leacock, T. L., & Nesbit, J. C. (2007). A Framework for Evaluating the Quality of Multimedia Learning Resources. *Educational Technology & Society*, 10 (2), 44-59.

LOOWI Werkgroep Normering Informatievaardigheden (2009). *Informatievaardigheid: normen voor het hoger onderwijs*. Geraadpleegd op 14 januari 2020, van <https://docplayer.nl/11664219-Informatievaardigheid-normen-voor-het-hoger-onderwijs-loowi-werkgroep-normering-informatievaardigheden.html>

Nesbit, J., Li, J., & Leacock, T. (2005). Web-Based Tools for Collaborative Evaluation of Learning Resources. *Systematics, Cybernetics and Informatics*, 3(5), 102-112. Geraadpleegd op 14 januari 2020, van <http://www.iiisci.org/journal/sci/FullText.asp?var=&id=P843017>

Kwaliteitsmodel Informatievaardigheden Open Leermaterialen voor het HBO en WO in NL

		Criteria
1. Vakinhoud	Eisen (Must have)	1.1 Het materiaal sluit inhoudelijk aan bij het ACRL Framework Information Literacy en/of The SCONUL Seven Pillars of Information Literacy (of breder RDF).
		1.2 Het materiaal sluit inhoudelijk aan bij een of meerdere facetten van de Taxonomie IV.
		1.3 Het materiaal is voldoende actueel: juiste, kloppende informatie, nieuwste versie.
		1.4 Het materiaal is in te delen in volgende 4 niveaus: beginner, gevorderd, competent en bedreven (afgeleid van Dreyfus model voor vaardigheidsverwerving).
	Pluspunten (Nice to have)	1.5 Er is, door vermelding van bronnen, aantoonbaar gebruik gemaakt van geaccepteerde visies, theorieën, literatuur, richtlijnen, standaarden, enz.
		1.6 Vereiste voorkennis is aangegeven indien relevant.
2. Didactiek	Eisen (Must have)	2.1 Leerdoelen Informatievaardigheden worden vermeld, zie bijv. http://toolbox.fontysdienstoen.nl/over/handleiding/leerdoelen/ .
		2.2 Het materiaal is geschikt voor toepassing binnen HBO en/of WO.
	Pluspunten (Nice to have)	2.3 Aangegeven is binnen welke werkvormen materiaal gebruikt kan worden, zie bijv. https://icto.humanities.uva.nl/wp-content/uploads/2018/04/Handreiking-werkvormen-FGw-versie-1.3.pdf
		2.4 Aangegeven is of het materiaal met begeleiding van een docent en/of zelfstandig door een student te doorlopen is.
		2.5 Er is een formatieve zelftoetsing aanwezig.

		2.6 Er is gebruik gemaakt van verschillende representaties van de content, bijv. tekst, beeld, audio, video.
		2.7 Voorkennis wordt geactiveerd, bijv. door vragen naar kennis uit voorgaande les/module.
		2.8 De leerstof sluit aan bij de interesses/belevingswereld van de studenten, bijv. casussen en voorbeelden aangepast aan vakgebied.
3. Presentatie en taal	Eisen (Must have)	3.1 Voertaal van het materiaal is Nederlands of Engels.
		3.2 Er zijn geen spelfouten, grammaticale fouten of fouten in punctuatie.
		3.3 Het is goed leesbaar/kleurcontrast/goede kwaliteit afbeeldingen/goede kwaliteit audio en/of video.
		3.4 Er is gebruik gemaakt van gangbare technische formaten, zoals pdf, docx (documenten), jpg, png (afbeeldingen), mp3 (audio), mp4 (video), etc.
		3.5 Er is geen inbreuk op auteursrechten gedaan; er is gecontroleerd dat het materiaal geen elementen bevat waar copyright op rust.
		3.6 Het materiaal bevat geen dode of interne links (binnen eigen instelling).
		3.7 Het materiaal is gepubliceerd onder één van de open licenties: CC-BY, CC BY-NC, CC-BY-SA, CC BY-NC-SA, CC-BY-ND of CC-BY-NC-ND.
	Pluspunten (Nice to have)	3.8 Zowel Nederlandse als Engelse versie beschikbaar (evt. via ondertiteling of voice-over)
		3.9 In geval van cursussen: samenhangende modules ook als losstaande elementen te gebruiken.
		3.10 Er is een navigatie of inhoudsopgave aanwezig, bijv. video met navigatiemogelijkheid.

		3.11 Het materiaal heeft een responsive design: is compatibel met nog ondersteunde versie van Windows, IOS, Android, iPad IOS en andere gangbare besturingssystemen.
		3.12 Het materiaal is geschikt voor mensen met een (visuele) beperking (ondertiteling en/of voice-over aanwezig).
4. Conform standaarden	Eisen (Must have)	4.1 Er is correcte basis metadata volgens NL-LOM (of IEEE-LOM) aanwezig: <ul style="list-style-type: none"> - titel, (NL-LOM 1.2) - taal, (NL-LOM 1.3) - omschrijving, (NL-LOM 1.4) - url [of bestand], (NL-LOM 1.1.2) - trefwoord, (NL-LOM 1.5) - versie [datum] (NL-LOM 2.1) - onderwijsniveau (NL-LOM 5.7) - soort leermateriaal, (NL-LOM 5.2) - taxonomie pad [zie punt 1.2; eventueel later toevoegen], (NL-LOM 9.2.2) - instelling/auteur/contactpersoon (NL-LOM 2.3) - rechten [licenties zie punt 3.7], (NL-LOM 6.2)
	Pluspunten (Nice to have)	4.2 Er is aanvullende metadata aanwezig: <ul style="list-style-type: none"> - bestands grootte, - duur, - beoogde eindgebruiker [zie 2.5], - moeilijkheidsniveau [zie 1.4], - studiebelasting, - aggregatieniveau/relatie [zie 3.9]

Dit kwaliteitsmodel is gepubliceerd door de SHB/UKB Werkgroep Information literacy en beschikbaar gesteld onder creative commons licentie: [Naamsvermelding 4.0 Internationaal \(CC BY 4.0\)](#)

Meer informatie over het kwaliteitsmodel? Stuur een email naar: informationliteracyv.nl@gmail.com

